بسمه تعالی
اداره آموزش و پرورش ناحیه 1 قزوین
دبیرستان دخترانه غیردولتی فرهنگ و آموزش
سال تحصیلی 1403-1402

نام ونام خانوادگی:
پایه:دوازدهم
رشته :ریاضی،تجربی

تاریخ آزمون:1402/10/25
آزمون درس:ادبیات فارسی
مدت آزمون: 75 دقیقه

ردیف	سوالات	بارم
	الف) قلمرو زبانی (7 نمره)	
-1	**باتوجه به هرعبارت معنی واژه های مشخص شده را بنویسید ؟** **الف)عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده ب)گفت باید حد زند هشیارمردم مست را** **ج)لابد هر چه به واسطه ی آن به خدا رسند ،فرض باشد به نزدیک طالبان**	0.75
-2	**برای واژه ی مشخص شده در مصراع (سریرملک عطا داد کردگار تو را) یک برابر معنایی از بیت زیر پیدا کنید ؟** **برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند**	0.25
-3	**عبارت(کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند درهمه ی احوال عالم برضمیر اوست)درتوضیح کدام واژه آمده است ؟** **الف:معاملت ب:مکاشفت ج:مراقبت د:کرامت**	0.25
-4	**درهریک از موارد زیر املای درست را از داخل کمانک برگزینید؟** **الف)گفت ازبهر (قرامت/غرامت)جامه ات بیرون کنم .** **ب)تونماینده ی فضلی تو سزاوار (ثنایی/سنایی)**	0.5
-5	**درکدام گروه کلمه غلط املایی به چشم می خورد؟** **الف)طعنه و سرزنش ب)صلانه صلانه و به آهستگی** **ج)هتاکی و بی حیایی د)مواضع و مکان ها**	0.25
-6	**در متن زیر واژه هایی را که املای آنها نادرست است بیابید و شکل درست آن را بنویسید ؟** **(عاکفان کعبه ی جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان هلیه ی جمالش به تحیر منصوب که ماعرفناک حق معرفتک)**	0.5
-7	**دربیت (گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند)کدام فعل حذف شده است ؟ نوع حذف لفظی است یا معنایی ؟**	0.5
-8	**درعبارت زیر ضمیر پیوسته ی (م)به ترتیب در نقش های دستوری .....و ..... به کار رفته است .** **(بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت)**	0.5
-9	**کلمه ی (جان) در بیت (تن زجان و جان ز تن مستور نیست /لیک کس را دید جان دستور نیست)در کدام نقش دستوری نیامده است ؟** **الف)متمّم ب)نهاد ج)مضاف الیه د)مفعول**	0.25
-10	**نقش دستوری واژه های مشخص شده را ازداخل کمانک انتخاب کنید ؟** **الف)گفت : باید حد زند هشیارمردم مست را /گفت هشیاری بیار اینجا کسی هشیار نیست (مفعول ،نهاد)** **ب)آیین طریق از نفس پیر مغان یافت /آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند (نهاد ،مفعول)**	0.5

www-kanoon.ir

-11	فعل (نیست)درکدام مصراع اسنادی و در کدام مصراع غیراسنادی است؟ زاهدظاهرپرست ازحال ماآگاه نیست درحق ماهرچه گوید جای هیچ اکراه نیست	0.5
-12	درعبارت زیر یک جمله با الگوی (نهاد+مفعول+مسند+فعل)مشخص کنید ؟ (محبت چون ،به غایت رسد آن را عشق خوانند .وعشق خاص تر ازمحبت است زیراهمه عشقی محبت باشد امّاهمه محبتی عشق نباشد.)	0.5
-13	درهرعبارت (وابسته ی وابسته)و نوع آن را مشخص کنید ؟ الف)هنوز به ساختن دنیایی بهتر امیدواربود . ب)آنان که صدای گنجشک هایمان را نشنوند ،از زندگی بی بهره اند .	0.5
-14	درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید ؟ الف)در گروه اسمی (شرزه شیر ارغند)واژه ی(شیر)هسته است .(درست /نادرست) ب)ترکیب (مادرسرسپید)وصفی و ترکیب (سیاه بخت فرزند)اضافی است .(درست /نادرست)	0.5
-15	باتوجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید : (من آن شب ،پس ازگشت و گذار درگردشگاه آسمان،تماشاخانه ی زیبا و شگفت مردم کویر ،فرودآمدم وبربام خانه خسته از نشئه ی خوب و پاک آن اسرادربستر خویش به خواب رفتم .) الف)درعبارت بالا یک (گروه بدلی)بیابید؟ ب)نوع (واو) مشخص شده در عبارت چیست ؟ پ)زمان فعل جمله ی آخر چیست ؟	0.75
	.....	
	ب)قلمرو ادبی (5 نمره)	
-16	در عبارت زیر جاهای خالی را به درستی پر کنید؟ غزل اجتماعی درعصر ..... باتوجه به دگرگونی های سیاسی واجتماعی رواج یافت ودرسروده ی شاعرانی چون ،محمدتقی بهار ،فرخی یزدی و ..... می توان نمونه هایی از آن را یافت.	0.5
-17	آرایه ی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید ؟ الف)بی گاه شد بی گاه شدخورشید اندرچاه شد/خورشیدجان عاشقان درخلوت الله شد(تشبیه/اسلوب معادله) ب)زمانه گربزند آتشم به خرمن عمر/بگو بسوز که برمن به برگ کاهی نیست (تشخیص/ متناقض نما)	0.5
-18	سعدی در عبارت زیر کدام کلمه را به عنوان (مشبه به)به کار نبرده است ؟ (فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات درمهد زمین بپرورد) الف دایه ب)فراش ج)مهد د)نبات	0.25
-19	نویسنده ی هریک از آثار (بخارای من ایل من و ازپاریز تا پاریس) را بنویسید ؟	0.5
-20	درهریک از نمونه های ردیف (الف)کدام یک از آرایه های ردیف (ب)وجود دارد ؟ الف ب الف)درپیشگاه اهل خردنیست محترم /هرکس که فکرجامعه رامحترم نداشت تضاد ب)دل گرمی ودم سردی مابودکه گاهی /مردادمه و گاه دی اش نام نهادند اسلوب معادله پ)شانه می آیدبه کارزلف درآشفتگی /آشنایان رادرایام پریشانی بپرس مجاز	0.75

www-kanoon-ir

-21	بیت (تا درد و ورم فرو نشیند کافور برآن ضماد کردند)چه آرایه ای بر زیبایی سخن افزوده است ؟ چرا؟	0.5
-22	ابیات زیر را کامل کنید؟ الف)..... تاکیمیای عشق بیابی و زر شوی ب)پیش ازمن وتوبسیاربودند ونقش بستند	1
-23	قسمت های مشخص شده بیانگر کدام آرایه ی ادبی مشترک است ؟ الف)به یاران گفت کز <u>خاکی و آبی</u> ندیدم کس بدین حاضر جوابی ب)خانه ای کاوشود ازدست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که <u>بیت الحزن</u> است	0.5
-24	بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید؟ (نی حریف هرکه ازیاری برید /پرده هایش پرده های ما درید)	0.5
	.....	
	پ)قلمرو فکری (8 نمره)	
-25	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید ؟ الف)همه از فضل تو پویم	0.5
	ب)گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم	0.5
	پ)با آنکه جیب وجام من ازمال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	0.5
	ت)گرآتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند	0.5
	ث)به قول بیرجندی ها در این دو شهر تنها یک سرپری زدیم .	0.25
	ج)عشق هرکسی را به خود راه ندهد	0.25
	چ)یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد .	0.75
	ه)مزینان از هزار و صدسال پیش برهمان مهر و نشان است که بود	0.25
	خ)پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد .	0.5
-26	بیت (می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هرکه را چون زلف پیچ و تاب هست) باکدام گزینه ارتباط مفهومی دارد ؟ الف)ازجمله نام های حسن یکی (جمال) است و یکی (کمال) ب)چون نیک اندیشه کنی همه طالب حسن اند . پ)در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست . ت)وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه ی عشق .	0.5
-27	دربیت (دل گرمی ودم سردی ما بودکه گاهی مردادمه و گاه دی اش نام نهادند)(مردادمه)و(دی ماه) به ترتیب به کدام کلمه ها مرتبط هستند ؟	0.5
-28	مفهوم بیت(دردهرکس راکه بینی درحقیقت چاره دارد من زعشقت باهمه دردی که دارم ناگزیرم) چیست؟	0.25

www-kanoon.ir

-29	منظور از موارد مشخص شده در جمله ی زیر چیست؟ (آن شب نیز ماه با تلالو پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند وآن جاده روشن و خیال انگیزی که گویی یک راست به ابدیت می پیوندد .)	0.5
-30	بیت زیر با کدام بیت ارتباط مفهومی دارد ؟ (زمانه گربزند آتشم به خرمن عمر بگوبسوز که برمن به برگ کاهی نیست) الف)هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش بازجوید روزگار وصل خویش ب)روزهاگر رفت گو رو باک نیست تو بمان ای آن که جز تو پاک نیست پ)محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ت)در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام	0.5
-31	(شاهین تیز بال افق ها بودم زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم)یعنی چه ؟	0.5
-32	مصراع (گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان)به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد ؟	0.25
-33	با توجه به ابیات زیر دماوند چه کاری کرده است و چرا؟ (تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند)	0.5
-34	مفهوم کنایی هر مورد را بنویسید ؟ الف)دنبال نخود سیاه بفرستی : ب)خیلی تابلو هستی : (درپناه یزدان موفق باشید)	0.5

www-kanoon-ir

بسمه تعالی
اداره آموزش و پرورش ناحیه 1 قزوین
دبیرستان دخترانه غیردولتی فرهنگ و آموزش
سال تحصیلی 1403-1402

پاسخنامه ی سوال ت

نام ونام خانوادگی:
پایه:دوازدهم
رشته :ریاضی،تجربی

تاریخ آزمون:1402/10/25
آزمون درس:ادبیات فارسی
مدت آزمون: 75 دقیقه

ردیف	سوالات	بارم
	الف) قلمرو زبانی (7 نمره)	
-1	باتوجه به هرعبارت معنی واژه های مشخص شده را بنویسید ؟ مجازات شرعی الف)عصاره ی تاکی به قدرت او شهد فایق شده ب)گفت باید حد زند هشیارمردم مست را ناچار - ناگزیر برگزیده - برتر ج)لابد هر چه به واسطه ی آن به خدا رسند ،فرض باشد به نزدیک طالبان	0.75
-2	برای واژه ی مشخص شده در مصراع (سریرملک عطا داد کردگار تو را) یک برابر معنایی از بیت زیر پیدا کنید ؟ برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند	0.25
-3	عبارت(کمال توجه بنده به حق و یقین بر اینکه خداوند درهمه ی احوال عالم برضمیر اوست)درتوضیح کدام واژه آمده است ؟ الف:معاملت ب:مکاشفت ج:مراقبت د:کرامت	0.25
-4	درهریک از موارد زیر املای درست را از داخل کمانک برگزینید؟ الف)گفت ازبهر (قرامت/غرامت)جامه ات بیرون کنم . ب)تونماینده ی فضلی تو سزاوار (ثنایی/سنایی)	0.5
-5	درکدام گروه کلمه غلط املایی به چشم می خورد؟ الف)طعنه و سرزنش ب)صلانه صلانه و به آهستگی سلانه سلانه ج)هتاکی و بی حیایی د)مواضع و مکان ها	0.25
-6	در متن زیر واژه هایی را که املای آنها نادرست است بیابید و شکل درست آن را بنویسید ؟ (عاکفان کعبه ی جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان هلیه ی جمالش به تحیر منصوب که ماعرفناک حق معرفتک) حلیّه منسوب	0.5
-7	دربیت (گر آتش دل نهفته داری / سوزد جانت به جانت سوگند)کدام فعل حذف شده است ؟ نوع حذف لفظی است یا معنایی ؟ سوگند می خورم به قرینه ی معنایی یا معنوی	0.5
-8	درعبارت زیر ضمیر پیوسته ی (م)به ترتیب در نقش های دستوری مفعول...و مضاف الیه به کار رفته است . (بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت)	0.5
-9	کلمه ی (جان) در بیت (تن زجان و جان ز تن مستور نیست /لیک کس را دید جان دستور نیست)در کدام نقش دستوری نیامده است ؟ الف)متمم ب)نهاد ج)مضاف الیه د)مفعول	0.25
-10	نقش دستوری واژه های مشخص شده را ازداخل کمانک انتخاب کنید ؟ الف)گفت : باید حد زند هشیارمردم مست را /گفت هشیاری بیار اینجا کسی هشیار نیست (مفعول ،نهاد) ب)آیین طریق از نفس پیر مغان یافت /آن خضر که فرخنده پی اش نام نهادند (نهاد ،مفعول)	0.5

www.karnoon.ir

-11 فعل (نیست)درکدام مصراع اسنادی و در کدام مصراع غیراسنادی است؟ 0.5
زاهدظاهرپرست ازحال ماآگاه نیست درحق ماهرچه گوید جای هیچ اکراه نیست
(وجودندارد) غیراسنادی اسنادی

-12 درعبارت زیر یک جمله با الگوی (نهاد+مفعول+مسند+فعل)مشخص کنید ؟ 0.5
(محبت چون ،به غایت رسد آن را عشق خوانند .وعشق خاص تر ازمحبت است زیراهمه عشقی محبت باشد امّاهمه محبتی عشق نباشد.)
نهاد (محذوف) - آن را (مفعول) - عشق (مسند)

-13 درهرعبارت (وابسته ی وابسته)و نوع آن را مشخص کنید ؟ 0.5
الف)هنوز به ساختن دنیایی بهتر امیدواربود . صفت م الیه
ب)آنان که صدای گنجشک هایمان را نشنوند ،از زندگی بی بهره اند .
م الیه م الیه

-14 درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید ؟
الف)در گروه اسمی (شرزه شیر ارغند)واژه ی(شیر)هسته است .(درست /نادرست)
ب)ترکیب (مادرسرسپید)وصفی و ترکیب (سیاه بخت فرزند)اضافی است .(درست /نادرست)

-15 باتوجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید : 0.75
گروه بدلی
(من آن شب ،پس ازگشت و گذار درگردشگاه آسمان،تماشاخانه ی زیبا و شگفت مردم کویر ،فرودآمدم وبربام خانه خسته از نشنه ی خوب و پاک آن اسرادربستر خویش به خواب رفتم .)
الف)درعبارت بالا یک (گروه بدلی)بیابید؟
ب)نوع (واو) مشخص شده در عبارت چیست ؟ واو ربط
پ)زمان فعل جمله ی آخر چیست ؟ ماضی ساده

.....

ب)قلمرو ادبی (5 نمره)

-16 در عبارت زیر جاهای خالی را به درستی پر کنید؟ 0.5
غزل اجتماعی درعصر مشروطه باتوجه به دگرگونی هاي سیاسی واجتماعی رواج یافت ودرسروده ی شاعرانی چون ،محمدتقی بهار ،فرخی یزدی و عارف قزوینی می توان نمونه هایی از آن را یافت.

-17 آرایه ی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید ؟ 0.5
الف)بی گاه شد بی گاه شدخورشید اندرچاه شد/خورشیدجان عاشقان درخلوت الله شد(تشبیه/اسلوب معادله)
ب)زمانه گربزند آتشم به خرمن عمر/بگو بسوز که برمن به برگ کاهی نیست (تشخیص/ متناقض نما)

-18 سعدی در عبارت زیر کدام کلمه را به عنوان (مشبه به)به کار نبرده است ؟ 0.25
(فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات درمهد زمین بپرورد)
الف دایه ب)فراش ج)مهد د)نبات

-19 نویسنده ی هریک از آثار (بخارای من ایل من و ازپاریز تا پاریس) را بنویسید ؟ 0.5
محمدعلی بیگی دکترباستانی پاریزی

-20 درهریک از نمونه های ردیف (الف)کدام یک از آرایه های ردیف (ب)وجود دارد ؟ 0.75

الف
الف)درپیشگاه اهل خردنیست محترم /هرکس که فکرجامعه رامحترم نداشت
ب)دل گرمی ودم سردی مابودکه گاهی /مردادمه و گاه دی اش نام نهادند
پ)شانه می آیدبه کارزلف درآشفتگی /آشنایان رادرایام پریشانی بپرس

ب
تضاد
اسلوب معادله
مجاز

www.kanoon.ir

-21 بیت (تا درد و ورم فرو نشیند کافور برآن ضماد کردند)چه آرایه ای بر زیبایی سخن افزوده است ؟ 0.5
چرا؟ حسن تعلیل - زیرا شاعر از یک دلیل ادبی و شاعرانه استفاده کرده است .

-22 ابیات زیر را کامل کنید؟ 1
الف)...ربیت از بین وجود جوهران به لبوی تاکیمیای عشق بیابی و زر شوی
ب)پیش ازمن وتوبسیاربودند ونقش بستند ...دیوار زندگی من از بین کوبه یادگاران

-23 قسمت های مشخص شده بیانگر کدام آرایه ی ادبی مشترک است ؟ مجاز 0.5
الف)به یاران گفت کز خاکی و آبی ندیدم کس بدین حاضر جوابی
ب)خانه ای کاوشود ازدست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است

-24 بیت زیر را از نظر کاربرد جناس تام (همسان) بررسی کنید؟ 0.5
(نی حریف هرکه ازیاری برید /پرده هایش پرده های ما درید)
نفیر آهنگ ← حجاب و پوشش ← جناس تام دارند
.....

پ)قلمرو فکری (8 نمره)

-25 معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید ؟.
الف)همه از فضل تو پویم فقط به دنبال فضل و بخشش تو هستم 0.5
ب)گفت نزدیک است والی را سرای آنجا شویم گفت خانه ی حاکم نزدیک است به آنجا می رویم . 0.5
پ)با آنکه جیب وجام من ازمال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت 0.5
با آنکه فقیرهستم ولی آسایشی دارم که جمشید (پادشاه) آن را نداشت .
ت)گرآتش دل نهفته داری سوزد جانت به جانت سوگند 0.5
به جان تو قسم می خورم که اگر چشم درونت را بینا کنی ، این چشم تمام وجودت را می سوزاند
ث)به قول بیرجندی ها در این دو شهر تنها یک سر پری زدیم . 0.25
به قول بیرجندی ها در این دو شهر یک توقف کوتاه داشتیم .
ج)عشق هرکسی را به خود راه ندهد 0.25
عشق به هرکسی اجازه ورود نمی دهد (در وجود هرکسی راه نمی یابد)
چ)یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد . 0.75
یک روز مردم دنیا به روم توجه داشتند و از آن می ترسیدند .
ه)مزینان از هزار و صدسال پیش برهمان مهر و نشان است که بود 0.25
مزینان از هزار و صدسال پیش هنوز برهمان شکل باقی مانده است .
خ)پرده ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد 0.5
آبروی بندگان را با گناه آشکار و زشت از بین نمی برد .

-26 بیت (نمی تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هرکه را چون زلف پیچ و تاب هست) 0.5
باکدام گزینه ارتباط مفهومی دارد ؟
الف)ازجمله نام های حسن یکی (جمال) است و یکی (کمال)
ب)چون نیک اندیشه کنی همه طالب حسن اند .
پ)در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست .
ت)وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه ی عشق .

-27 دربیت (دل گرمی ودم سردی ما بودکه گاهی مردادمه و گاه دی اش نام نهادند)(مردادمه)و(دی ماه) 0.5
به ترتیب به کدام کلمه ها مرتبط هستند ؟
دل گرمی ← (مردادمه) دم سردی ← (دی ماه)

-28 مفهوم بیت(دردهرکس راکه بینی درحقیقت چاره دارد من زعشقت باهمه دردی که دارم ناگزیرم) 0.25
چیست؟
درد هرکسی را که می بینی درمان دارد اما من ناچارهستم که درد عشق تو را با خود همراه داشته باشم (بی درمانی درد عشق)

www.konkor.ir

0.5

-29 منظور از موارد مشخص شده در جمله ی زیر چیست؟
(آن شب نیز ماه با تلالو پرشکوهش از راه رسید و گل های الماس شکفتند وآن جاده روشن و خیال انگیزی که گویی یک راست به ابدیت می پیوندد .)

ستارگان — کهکشان

0.5

-30 بیت زیر با کدام بیت ارتباط مفهومی دارد ؟
(زمانه گربزند آتشم به خرمن عمر بگوبسوز که برمن به برگ کاهی نیست)

الف)هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش بازجوید روزگار وصل خویش
ب)روزهاگر رفت گو رو باک نیست تو بمان ای آن که جز تو پاک نیست
پ)محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست
ت)در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسلام

0.5

-31 (شاهین تیز بال افق ها بودم زنبوری طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم)یعنی چه ؟

یعنی ازدواج نه قصر امتادن و شرایط خوب را از دست دادن

0.25

-32 مصراع (گفت دیناری بده پنهان و خود را وارهان)به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد ؟

رشوه خواری

0.5

-33 با توجه به ابیات زیر دماوند چه کاری کرده است و چرا؟
(تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیو مانند
با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند)

برای اینکه از هم صحبتی با انسانهای حیوان صفت وابن مردم شوم دیو مانند رها شود به آسمان رفته و با خورشید هم پیمان شده و به ستاره مشتری پیوسته.

0.5

-34 مفهوم کنایی هر مورد را بنویسید ؟
الف)دنبال نخود سیاه بفرستی : کسی را با بهانه از جایی دور کردن
ب)خیلی تابلو هستی : مقابل دید بودن

(درپناه یزدان موفق باشید)